

Ткачик Ф.П. Новітні пріоритети розвитку податкової системи України / Ф.П. Ткачик // Гармонізація оподаткування в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів : зб. тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції, 12-13 квітня 2013 р.: в 2 ч. – Ірпінь: ВЦ НУДПСУ, 2013. – Частина 1. – С. 177 – 178.

НОВІТНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Проблеми податкової системи тривалий час залишаються одним із ключових чинників, що погіршують середовище ефективного розвитку підприємницького сектору в Україні та знижують рівень інвестиційної привабливості національної економіки. Це підтверджується низькими оцінками світових аналітичних центрів та рейтингових агентств щодо сприятливості фіскального простору України, негативними відгуками українських підприємств та домогосподарств, зниженням показників інвестиційної та інноваційної активності в державі та регіонах.

На сьогоднішній день існує низка недоліків при оподаткуванні підприємницької діяльності в Україні, що призводить до відтоку підприємств у тіньову сферу, тобто до ведення нелегальної діяльності і повному ухилянню від сплати податків, порушення податкового законодавства і зменшення суми податків, яку необхідно перерахувати до бюджету.

Основними проблемами української податкової системи є значна кількість податкових платежів, вагомі часові та фінансові затрати на сплату податків та високе податкове навантаження на фонд оплати праці тощо. Надмірна фіскальна орієнтація податкової політики є одним із чинників охолодження ділової активності в Україні, що здійснює додатковий негативний тиск на динаміку ВВП, промислового виробництва та інвестицій.

Відповідно до висновків, що містяться в аналітичній доповіді «Пріоритети реформування податкової політики України: як перейти від фіскалізму до стимулювання ділової активності?» [1] консервація в посткризовий період фіскальної функції податкової політики в статусі пріоритетної є одним з гальмівних чинників на шляху швидкого економічного відновлення, через це реформування податкової політики має стати одним з головних пріоритетів економічної політики уряду в сучасних умовах.

Що стосується модернізації податкової системи України, то її можна оцінити за трьома різними напрямками:

1. За напрямом інформаційних систем для податкової служби: почався процес впровадження у невеликій кількості пілотних інспекцій, що характеризується позитивним явищем, розгортання системи на загальнонаціональному рівні займе принаймні ще кілька років.

2. За напрямом організаційних змін та розвитку людських ресурсів: хоча вище керівництво, як на центральному, так і на обласному рівні демонструє

активну участь, обізнаність перебуває ще на низькому рівні, а планування ще тільки почалося. Діяльність за цим напрямом потрібно значно пришвидшити.

3. За напрямом створення чесної та неупередженої культури податкової служби: турбота влади надмірно зосереджена на збиранні достатньої кількості податків, незважаючи на те, яку ціну заплатить за це країна в майбутньому [2].

З урахуванням зазначених аспектів розбудова національної податкової системи та її націленість на ефективне функціонування відповідно до рівня розвинених країн світу потребують комплексного підходу та адекватного врахування показників соціально-економічного розвитку України.

Дієвість, стабільність та модернізація податкової системи України повинні базуватися на пріоритетах розвитку, що в першу чергу врегулюють наявні проблеми та спори між платниками податків та органами податкової і митної служби, а також підвищать значущість критеріїв новітньої фіскальної політики України.

Отже, процес формування новітніх пріоритетів розвитку податкової системи України поряд із агломерацією її структурних елементів повинен враховувати наступні точки бачення:

- замінити плани за доходами щорічними розрахунками, що б ґрунтувалися на ставках та інших інструментах податкової системи, незалежній статистиці та подіях в економіці, як це практикується в усіх сучасних світових економіках;

- забезпечити в обов'язковому порядку тлумачення та роз'яснення нормативно-правових актів в сфері оподаткування за конкретними випадками, зокрема удосконалити процедури надання попередніх роз'яснень з податкових питань;

- українське законодавство повинно чітко забороняти практику пропонування будь-яких цінностей працівникам державної (в т.ч. фіскальної) служби, а самим працівникам – приймати їх. Заходи, спрямовані на боротьбу з шахрайством, повинні ґрунтуватися виключно на аналізі ризиків і не повинні шкодити добросовісним платникам;

- діяльність органів податкової служби повинна враховувати комплексні дослідження причин постійного зменшення кількості платників податку на доходи фізичних осіб, на базі чого вживати заходи щодо виявлення переходу до тіньового сектору економіки;

- варто підсилити заходи щодо фіскального спонукання інвестиційно-інноваційного розвитку економіки України, зокрема за рахунок застосування адресно-орієнтованої системи податкового стимулювання, наприклад інвестиційного кредиту та контролю за використанням відповідних привілеїв;

- необхідно організувати достатній рівень фінансування заходів у сфері інформаційних технологій, організаційного розвитку та людських ресурсів фіскальних органів України та ін.

Література

1. Пріоритети реформування податкової політики України: як перейти від фіскалізму до стимулювання ділової активності? – К.: Нісд, 2010. – 80 с.

2. Кінцевий звіт наглядової ради з питань реалізації проекту модернізації державної податкової служби України (ПМДПС 1) від 25.05.2012. [Електронний ресурс] / Державна податкова служба України. – Режим доступу : <http://sts.gov.ua/modernizatsiya-dps-ukraini/naglyadova-rada-z-pitan-rea/zvitu-np/60351.html>